

Radionuklidová flebografie

O METODĚ

Radionuklidová flebografie dolních končetin je často akutně prováděným vyšetřením. Umožňuje zobrazit, zda jsou průchodné žíly na dolních končetinách. Nedílnou součástí vyšetření je perfuzní scintigrafie plic. Na obě vyšetření se používá stejná vyšetřovací látka a obě vyšetření zobrazují změny, které spolu úzce souvisí - krevní sraženina, která se někdy vytváří v žilách dolních končetin, po uvolnění cestuje krevním oběhem a může pak způsobit uzavření plicní tepny = plicní embolii. Vyšetření nemá žádné vedlejší účinky, není limitováno věkem, hmotností, pohyblivostí ani přítomností kovových náhrad nebo sádrových obvazů.

Výhodou metody je získání informací o průchodnosti žil dolních končetin i o prokrvení plic při jednom podání vyšetřovací látky/při stejném ozáření pacienta a nepoužívání kontrastních látek.

Vyšetřovací látka (radiofarmakum) po podání prochází s krví žilami dolních končetin a tím umožňuje jejich zobrazení. Dostává se až do plic, kde se zachytává - proto lze bezprostředně poté snímat, jak vypadá prokrvení plic.

Na flebografii dolních končetin jsou **odesíláni** především pacienti, u nichž je podezření, že mají uzavřenou žílu na dolní končetině (trombózu) nebo pacienti, u nichž se předpokládá, že příčinou plicní embolie jsou krevní sraženiny vzniklé v žilách dolních končetin. Někdy je vyšetření požadováno také před operací křečových žil na dolních končetinách - k posouzení jejich stavu.

PŘÍPRAVA

Na vyšetření **není nutná** žádná příprava, před vyšetřením pacient může jíst, pít i užívat své léky. Aby naše zpráva z vyšetření byla co nejpřesnější, abychom mohli v maximální míře odlišit jednotlivé příčiny změn, potřebujeme znát údaje z anamnézy pacienta - ptáme se na předchozí onemocnění, operace, úrazy, užívané léky atd.

PRŮBĚH

Textilie a podobné materiály neovlivňují kvalitu snímaných obrazů, proto může pacient v průběhu vyšetření zůstat do značné míry oblečený. **Odložit** je potřeba boty a ponožky a části oděvů s kovovými sponami, knoflíky, zipy apod., pokud jsou v místech, která se snímají.

Vyšetřovací látka se podává do žil na nártách obou dolních končetin. **Při snímání** pacient leží na vyšetřovacím stole na zádech. Kolem kotníků a těsně pod kolena má gumová škrtidla (podobně jako na paži při odběru krve). Do žíly na obou nártách je zavedena malá injekční jehla, která se připevní ke kůži náplastí. Těmito jehlami je podávána vyšetřovací látka. Současně vyšetřovací stůl s pacientem projíždí mezi detektory a je tak zaznamenáván obraz žil dolních končetin. Snímání se dvakrát opakuje. Jednou se zataženými škrtidly - tak se získá obraz hlubokého žilního systému (uloženého hlouběji mezi svaly). Podruhé se snímkuje již bez škrtidel, čímž se získá obraz povrchového žilního systému (uloženého blízko pod kůží).

Po vyndání jehel se hned dělají **snímky plic**. Pacient stále leží na zádech bez změny polohy a detektory se otáčejí kolem jeho hrudníku a postupně zaznamenávají obrazy z různých stran. Pro lepší přehlednost se provádí často ještě tomografické (třírozměrné) zobrazení, kdy detektory rotují jednou či vícekrát různou rychlostí kolem těla pacienta.

Ve specifických případech (např. u pacientů se sádrovým obvazem nebo rozsáhlými kožními defekty na nártu a kolem kotníku nebo u pacientů s masivními otoky dolních končetin apod.), kdy není možné napíchnout žílu na nártu, se volí alternativní postup podle pokynů vyšetřujícího lékaře.

Celé snímání trvá obvykle 30-60 minut, déle trvá vyšetření v některých výše uvedených specifických případech (1,5 - 2 hodiny).

Po přibližně 2 hodinách se vyšetřovací látka v plicích rozpadá a postupně se z těla vylučuje močí. Pitím většího množství tekutin v den vyšetření a častějším vyprazdňováním močového měchýře se urychlí **vyloučení vyšetřovací látky** z těla a tím se sníží radiační zátěž pacienta.

RADIAČNÍ ZÁTĚŽ

Radiační zátěž z tohoto vyšetření je srovnatelná s rentgenovými vyšetřeními; stejnou dávku ozáření každý obyvatel České republiky získá za přibližně 1,5 roku svého života z kosmického záření a záření pocházejícího z přírodních radioaktivních zdrojů. Doplňující a detailní snímky neznamenají další ozáření pacienta.